

# Tannhelse

## sekretæren



Meld deg på  
ThsF-kongressen i juni,  
se side 23.

Gerd Bang-Johansen, side 5

**– Ser åpning for felles tariffavtale i hele landet**

**Alt om tariffavtale og AFP i tannhelsesektoren**

Side 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 og 17.

# FRISKE NYHETER MOT TØRR MUNN!

NYHET



GOD SMAK



rabarbra/  
jordbær



jordbær/  
mint

Nå har det kommet en ny serie produkter mot tørr munn: Xero-serien. Xero finnes foreløpig som harde sugetabletter og som en gel. Produktene stimulerer spyttproduksjonen, fukter og gir en behagelig følelse. Alle produktene inneholder i tillegg fluor. Tanken er at det skal finnes individuelle løsninger til alle døgnets timer, feks Xerodrops på dagen og Xerogel i løpet av natten. Produktene er utviklet i samarbeid med skandinaviske tannleger. Xero-serien er tilgjengelig på apotek og hos enkelte tannklinikker. Anbefal gjerne Xero neste gang!



ØKER SPYTT-  
PRODUKSJONEN




FUKTER



GIR STERKE TENNER

Les mer om Xero-serien på [www.xeroserien.no](http://www.xeroserien.no)

dry mouth relief by 

# Innhold



## Enighet mellom tannhelsesekretærene og Colosseumklinikken

Side 8



## Nye tariffavtaler i privat tannhelse

Side 12



## Ny seier i retten for kvikksølvskade

Side 18

### Annet innhold:

Leder	5	Colosseumklinikken viser vei	14
Smånytt	6	Usikkerhet om AFP-ordningen	16
Enighet mellom tannhelsesekretærene og Colosseumklinikken	8	Gigant i norsk tannhelse	17
Gode arbeidsavtaler krever engasjement	10	Ny seier i retten for kvikksølvskade	18
Nye tariffavtaler i privat tannhelse	12	Landsmøte og fagkonferanse i mars	20

#### Medlemsblad for Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF),

Stiftet 23.01.2007.  
Tilsluttet Parat (YS).

#### Utgis av:

Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF)/Parat.  
Parat, Pb 9029, Grønland  
0133 OSLO

www.parat.com  
www.thsf.no

#### Besøksadresse:

Brugata 19, Grønland, Oslo  
Telefon: 21 01 36 00  
Telefaks: 21 01 38 00

#### Leder av Tannhelsesekretærenes Forbund:

Gerd Bang-Johansen  
Telefon: 21 01 37 70  
Mobil: 984 88 100  
gerd.bang.johansen@parat.com

#### Ansvarlig redaktør:

Gerd Bang-Johansen

#### Redaksjon:

Media Solution AS,  
Postboks 9393, Grønland,  
0134 Oslo.

#### Redaktør:

Trygve Bergsland  
Telefon: 905 85 639  
trygve@media-solution.no

#### Annonser:

Tlf. 905 85 639  
salg@media-solution.no

#### Layout:

Signus  
Telefon: 470 28 038  
grethe@signus.no

#### Trykk:

BK Grafisk AS  
Telefon: 33 48 59 00

**ThsF**  
Tannhelsesekretærenes Forbund

ISSN:1504-5714

#### Abonnement:

Media Solution AS,  
Tlf. 905 85 639,  
abo@media-solution.no

# FLUX, EN HEL FAMILIE AV PRODUKTER FOR STERKERE TENNER

Alle Fluxprodukter er uten alkohol og parabener



Rictovis AS, Tel: +47 21 54 97 00  
FLU04\_jan2013NO



Følg oss på Facebook for nyheter og interessante diskusjoner!  
[facebook.com/nullhull](https://facebook.com/nullhull)

Flux Original Fluorskyll inneholder mye fluor, 0,2% NaF. Ved å bruke Flux morgen og kveld vil det gi en god munnhygiene som samtidig beskytter mot karies. En smart doseringspumpe gir en perfekt dosering hver gang, som gir sterke tenner og et vakkert smil.

Flux Sensitiv har en mildere smak og inneholder pleiende Aloe Vera. Flux Sensitiv har samme høye fluorinnhold som Flux Original, 0,2% NaF. Flux-familien består i tillegg av Tannkrem, Flux Klorhexidin (0,12% klorhexidin og 0,2% NaF) og for barn finnes Flux Junior.

For mer informasjon besøk gjerne [www.fluxfluor.no](http://www.fluxfluor.no)

# FLUX®

Le, pust og spis.  
Sterkere enn i går.



## En vellykket streik

Mye er sagt og skrevet om konflikten og streiken ved Colosseumklinikken i Trondheim. Begge parter har stått på barrikadene og slåss for sine standpunkter. Det er både naturlig og forståelig mellom parter i arbeidslivet. Nå er konflikten avsluttet, arbeidet gjenopptatt og det er tid for å evaluere.

Jeg mener at dette har vært en vellykket aksjon. Ikke bare fordi motparten har kommet oss i møte og akseptert kravene, men fordi konflikten har ført til en bevegelse av standpunkter og det faktisk er skapt et bedre grunnlag for kommende forhandlinger – ikke minst for konstruktiv sameksistens mellom aktørgruppene i tannhelsetjenesten i Norge. Intervjuene med generalsekretæren i Tannlegeforeningen og med gründeren av Colosseumklinikken i dette nummeret av Tannhelsesekretæren oppfatter jeg som svært konstruktive og gledelige. Jeg ser fram til samarbeidet i det partssammensatte utvalget som skal nedsettes for å utarbeide felles retningslinjer for felles tariffavtale i bransjen.

Når det er sagt, vil jeg allikevel peke på de synspunkter som fremkom i artikkelen «Nøye utvalgt» i Den norske tannlegeforenings Tidende i desember i fjor. Der argumenteres det med at streiken og boikottaksjonen mot Colosseumklinikken rammer feil, fordi:

«i det private tannhelse-Norge er det **ingen** som har tariffavtaler og under to prosent av arbeidsgiverne har et tilbud om AFP til sine ansatte.» (Mine uthevinger.)

«Tannhelsesekretærene er billig arbeidskraft for Parat i deres kamp for å erobre det private tannhelse-Norge.» **Billig arbeidskraft** også for Colosseumklinikken (og alle andre arbeidsgivere i bransjen)?

Det er jo nettopp derfor vi er organisert, og nettopp derfor at det noen ganger er nødvendig med streik. Tannhelsesekretærene er en ressurs og ikke en kostnad som skal holdes nede for arbeidsgiverne. Tannhelsesekretærer skal være en likeverdig part i tannhelseteamene som utgjør tannhelsetjenesten i Norge. Dersom denne konflikten kan bidra til en slik utvikling på lang sikt, vil den også bidra til bedre rekruttering, større stabilitet og økt kvalitet, og en mer kostnadseffektiv tannhelsetjeneste.

Takk for en «god kamp» til de som har vært involvert. Vi ser fram til et konstruktivt samarbeid med Tannlegeforeningen, tannlegene og arbeidsgiverne.

**Med vennlig hilsen**

*Gerd Bang Johansen*

**Gerd Bang-Johansen**  
**Leder**

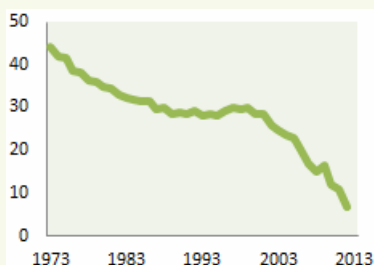




## Færre røykere

Helsedirektoratet skriver på sin nettside at ungdomsrøyking har gått ned fra 26 til 7 prosent de siste ti årene.

Tallene fra 2012 viser at det var 16 prosent som røykte daglig i 2012, mot 17 prosent i 2011, noe som tilsvarer om lag 40 000 færre røykere. Størst var nedgangen blant unge 16–24 år, fra 11 til 7 prosent. Det er liten forskjell på kjønnene – 6 prosent røyker daglig blant unge menn og 8 prosent blant unge kvinner.



Mer informasjon finner du på [www.pasientreiser.no](http://www.pasientreiser.no) og [www.helfo.no](http://www.helfo.no).

## Norsk Tannvern-seminar

12. mars arrangerer Norsk Tannvern et seminar om samhandlingsreformen. Tannhelsetjenesten har direkte og indirekte kontakt med de fleste av kommunens innbyggere, og dermed god oversikt over folkehelseutfordringene. På seminaret presenteres ulike prosjekter som eksempler på at samhandlingen allerede er i gang.

Programmet omfatter også informasjon om aktuelt lovverk og forslag til strategier og verktøy som kan brukes for samhandling og tverrfaglig samarbeid.



## Nye regler for tannbehandling

I 2013 får tannpleiere selvstendig refusjonsrett og det innføres stønad til undersøkelse hos tannlege for de over 75 år og utvidet stønadsrett for de med nedsatt evne til egenomsorg.

Tannpleiere kan på selvstendig grunnlag gis rett til refusjon etter nærmere bestemte takster i forbindelse med undersøkelse og behandling av periodontitt sykdom. Det innføres stønadsberettiget undersøkelse hos tannlege hvert andre år for eldre fra 75 år. Stønaden er på 800 kroner og gjelder fra 1. juli 2013.

## Gahr Støre ønsker tennene tilbake i kroppen

Helse- og omsorgsminister Jonas Gahr Støre talte under åpningen av Den norske tannlegeforenings (NTF) landsmøte, der han forsterket uttalelsene om regjeringens tannhelsepolitikk.

Gahr Støre poengterte at tennene må «tilbake i kroppen» og ses i sammenheng med befolkningens øvrige helse.

– Dårlig tannhelse er ofte en del av et generelt livsstilsrelatert sykdomsbilde som må forebygges og behandles på lik linje med andre helseutfordringer,

sa helseministeren. Han inviterte samtidig tannlegene til å ta større plass på arenaer der helsepolitiske beslutninger tas.

Samhandlingsreformen er mer enn samarbeid mellom sykehus og kommune. Målet for reformen er forebygging og tannhelse er en viktig del av reformen for å forebygge befolkningens helse, ifølge ministeren. Gahr Støre avsluttet med en oppfordring til tannlegene om å støtte opp om prisportalen for tannbehandling. Støre poengterte at en prisportal for tannbehandling er en viktig del av mer åpenhet i helsetjenesten.



## Livredning på App

Legevakt håndboka kan fritt lastes ned som egen App til iPhone og Android telefoner. Dette er en praktisk håndbok for raskt å finne frem til informasjon om symptom, sykdommer og hvordan disse skal behandles. Du finner også råd om livreddende behandling og håndtering av skader og ulykker.

Appen er laget for helsepersonell og er tiltenkt legevaktleger, turnusleger og ambulanspersonell, men mange andre i helsetjenesten kan også ha nytte av den.





## Nordental 2013

### arrangeres i uke 44

Nordental arrangeres i år som i fjor på Norges Varemesse i Lillestrøm. Messen åpner torsdag 31. oktober og varer frem til lørdag 2. november.

## Ikke-smittsomme sykdommer

Norge har forpliktet seg til å redusere for tidlig død av ikke-smittsomme sykdommer med 25 prosent innen 2025. Ikke-smittsomme sykdommer er livsstilssykdommer som: hjerte- og karsykdommer, kreft, kroniske lungesykdommer og diabetes.

Helsemyndighetene mener de viktigste faktorene for reduksjon er: Røykeslutt, sunnere kosthold, mer fysisk aktivitet og lavere forbruk av alkohol.



## Refusjon av tannbehandling i EU og EØS

Er du medlem av folketrygden og norsk statsborger vil du få refusjon for tannbehandling i alle EU og EØS-land, forutsetningen er at du har rett til refusjon etter Folketrygdens stønad til dekning av utgifter til tannbehandling.

I 2012 utbetalte HELFO 3,7 millioner kroner fordelt på 256 saker med tannbehandling i EU og

EØS-området. Bakgrunnen for ordningen er EØS-avtalens regler om fri bevegelighet av tjenester. Refusjonsordningen omfatter behandling og undersøkelse blant annet hos leger, fysioterapeut, psykolog, kiropraktor og tannleger. Videre vil også kjøp av visse legemidler og medisinsk utstyr kunne dekkes etter denne ordningen.

## Parat-app

Medlemmer av ThsF vil kunne bruke Parat appen for å finne kontaktdata på alle ansatte i Parat, enkel tilgang til tariffavtalen som gjelder ditt avtaleområde og du kan ringe direkte til en advokat eller forhandler dersom du har behov for hjelp.

Appen er tilgjengelig på iTunes for iPhone brukere, på Google Play for alle med Android-telefoner og i Windows app-store for alle med Windows telefoner. Har du tips og innspill til videre utvikling av appen, kan du kontakte: trygve.bergsland@parat.com.



## Ti tusen tygg

Nordisk institutt for odontologiske materialer (Niom) har kjøpt inn en «tyggemaskin» som gir tannforskerne en stor porsjon tyggedata.

Det påstås at vi mennesker tygger hardt ti tusen ganger i året og maskinen brukes for å teste biomaterialet, i slik som tannproteser og kunstige tenner. En tannprotese som skal holde i mange år må ikke bare tåle flere titusener tygg, men også mange svært kraftige tygg som når vi spiser noe hardt eller seigt. Sjekk video av maskinen som du finner på forskning.no.



## Satser på egenandel frikort for 2013

Stortinget har vedtatt endringer for egenandeler og frikort. Egenandelstak 1 er økt til 2040 kroner og egenandelstak 2 til 2620 kroner i 2013. Samtidig er beløpene som gir rett til frikort for helsetjenester økt med 60 kroner fra 1. januar 2013. Egenandelen ved pasientreise er økt med 2,6 prosent til 133 kroner.

Mer informasjon finner du på [www.pasientreiser.no](http://www.pasientreiser.no) og [www.helfo.no](http://www.helfo.no).

# Enighet mellom tannhelsesekretærene og Colosseumklinikken

**Elleve uker varte streiken ved Colosseumklinikken i Trondheim før partene kom frem til en løsning. Streikegeneral Ellinor Brattset vant frem med kravene som ble fremsatt 1. oktober. Nå skal Tannlegeforeningen, Virke og ThsF, gjennom Parat, lage en bransjestandard.**

Av: Trygve Bergsland

Torsdag 13. desember var det planlagt en markering utenfor lokalene til Colosseumklinikken, der både YS-leder Tore Eugen Kvalheim, Parat-leder Hans Erik Skjæggerud, leder i ThsF, Gerd Bang-Johansen og streikegeneral Ellinor Brattset var til stede. I det markeringen skulle starte kom beskjeden fra forhandlingsleder i Parat, Kjell-Morten Aune, om at det var oppnådd enighet mellom partene.

## **Avtalen er på plass 1. mai**

Tannhelsesekretærene i Trondheim får avtale med AFP-ordning fra 1. mai 2013, en avtale som også vil omfatte alle de andre ansatte på Trondheims-klinikken.

Ellinor Brattset er i full jobb etter uker med streik og møter ledelsen i Colosseumklinikken i Oslo 30. januar der de diskuterer detaljer knyttet til tariffavtalen som skal være på plass i mai.

– Jeg er opptatt av at vi får en god dialog og løpende møter med leder, fagsjef, verneombud og oss tillitsvalgte. Frem til nå

har det vært mye stress for å hente seg inn og det er fortsatt en litt spent situasjon på arbeidsplassen, sier Brattset.

## **Arbeidsklimaet etter en langvarig streik**

Brattset er opptatt av å få gjenopprettet et godt arbeidsklima på klinikken der det i tillegg til tannhelsesekretærene og daglig leder jobber syv tannleger, i tillegg til en kirurg og en kjeveortoped.

– Vi har hatt et klinikk møte etter at streiken ble avsluttet, men kun den ene sosiale samlingen som ble gjennomført straks etter streikeslutt. Nå jobber vi hardt for å ta igjen etterslepet etter streiken, samtidig håper jeg vi ikke får for mye sykemeldinger på grunn av stress. Bedriften har engasjert et konsulentselskap som har gjennomført et halvtimes intervju med alle ansatte og skal ha oppfølgingsamtaler med oss tannhelsesekretærer. Selv skal jeg til Kapp Verde i 14 dager. Sol, familie og avslapping blir deilig, smiler Ellinor.







### I 2014 skal flere avtaler på plass

Den Norske Tannlegeforening (NTF) og Parat har inngått en avtale som skal legge grunnlaget for en tariffavtale gjennom et partssammensatt utvalg der alle parter skal være representert. NTF har bidratt til løsning av Trondheims-konflikten ved at de i tiden fremover vil informere sine medlemmer om AFP-ordningen og arbeide for at flest mulig medlemmer skal tiltre ny tariffavtale som skal være klar før lønnsoppgjøret i 2014. Tannlegeforeningen vil aktivt informere medlemmene om hva ordningen med avtalefestet pensjon (AFP) innebærer og tilby opplæring om forhold knyttet til tariffavtaler.

NTF understreker at de ikke er en arbeidsgiverorganisasjon og kan derfor ikke kreve at privatpraktiserende medlemmer inngår tariffavtale med sine ansatte.

# Gode arbeidsavtaler krever engasjement

**Kjell Morten Aune var forhandlingsleder i konflikten mellom tannhelsesekretærene og ledelsen ved Colosseumklinikken i Trondheim. Aune mener flere tannhelsesekretærer må ta ansvar for å bedre arbeidsvilkårene og tannlegene må ta større ansvar for å finne løsninger.**

Av: Trygve Bergsland

Kjell Morten Aune sier streiken ved Colosseumklinikken i Trondheim var nødvendig for å endre på gammeldagse holdninger.

– I den private tannhelsetjenesten er det behov for bedre samarbeid mellom medarbeidere, behov for økt fokus på profesjonell ledelse, lønn som innsatsfaktor og overskuddsdeling mellom de som bidrar på arbeidsplassen, i tillegg til økt fokus på å gjøre hverandre gode, sier Aune.

## Lærdom av streiken

Aune sier Parat tror på et arbeidsliv hvor medbestemmelse på arbeidsplassen står

sentralt og hvor de ansatte får sin del av verdiskapningen i virksomheten.

– Parat har som målsetting at alle medlemmer som selv ønsker det, skal være omfattet av en tariffavtale. Flesteparten av våre krav om tariffavtale retter seg til virksomheter som er medlem i en arbeidsgiverforening. Dette er krav man hører lite om fordi hovedavtalen har laget klare regler til hvordan slike krav skal behandles. Hvert år har vi også flere krav til arbeidsgivere som ikke er organisert i en arbeidsgiverforening. Mange av disse avtalekravene kan ta lang tid å få ferdigstilt, men det hører til sjeldenhetene at et krav havner hos meklingsinstituttet, og det er enda lenger mellom hvert tariffkrav som fører til at streik må iverksettes, sier Aune.

Det blir hevdet at Parat og ThsF ba medlemmene ved Colosseumklinikken i Trondheim om å kreve en tariffavtale, men dette avvises av Aune.

– Det var medlemmene som tidlig høsten 2011 kom til oss og ba om hjelp. I mange av sakene de ba om hjelp til, som retten til å forhandle om årlige lønnsøkninger og mulighet til å påvirke arbeidsgivers beslutninger, var det kun ett valg hvis man skulle få til en endring, og det var å få på plass en tariffavtale, sier Aune.

Aune erkjenner at konflikten i Trondheim tok lengre tid og ble mer komplisert enn hva som var forventet.

– Jeg kan ikke se at vi i store trekk kunne ha gått fram på noen annen måte enn det vi gjorde i Trondheim, men medgir



at vi undervurderte arbeidsgivers vilje å holde hjulene i gang og tannlegene i Trondheim sin manglende evne til å forstå deres rolle som faktisk part i den aktuelle konflikten. Bruken av uorganisert arbeidskraft, dels hentet fra andre Colosseumklinikker, vil for alltid bli stående som en skammelig og umoralsk handling, sier Aune.

Ifølge Aune er streik alltid siste mulighet og bør unngås hvis det er mulig.

– Parat skal etter min mening alltid være villig til å ta i bruk streikevåpenet, men må alltid ha tenkt nøye igjennom hva man vil oppnå med å streike og hvordan man har tenkt å komme seg ut av en streik, sier Aune.

## Alle skal ha tariffavtale

Bedre betingelser for tannhelsesekretærene i private virksomheter må på plass for å sikre rekrutteringen til yrket, mener Aune.

– I tillegg til å få på plass en tariffavtale for våre medlemmer ved Colosseumklinikken i Trondheim, bidro konflikten til en større grad av bevissthet på hvor få som har avtalefestet pensjon (AFP) blant private



Kjell Morten Aune var forhandlingsleder i konflikten mellom tannhelsesekretærene og ledelsen ved Colosseumklinikken i Trondheim.



tannhelsesekretærer og hvor mangelfull «Mønsteravtalen for tannhelsesekretær» egentlig er. Jeg er glad for at det ser ut til at alle de sentrale parter erkjenner dette. Det er store utfordringer for å få tilstrekkelig mange til å fullføre tannhelseutdanning kombinert med utfordringene for å få private klinikker til å ansatte tannhelsesekretærer med autorisasjon, sier Aune.

Aune sier tannhelsesektoren må profesjonaliseres.

– Jeg har tro på at vi skal få til en god prosess i det partssammensatte utvalget med Virke, Tannlegeforeningen og Fagforbundet. Målet er at alle klinikker skal være omfattet av en skikkelig tariffavtale. En tariffavtale skal bidra til minst like gode vilkår for private tannhelsesekretærer som det er for dem som er ansatt i det offentlige. Hele bransjen må bidra til at unge vil utdanne seg og skape et godt og effektivt samarbeid mellom de som skal jobbe sammen ute på klinikkene, sier Aune.

### Konkurransetilstand og ansvar

Colosseumklinikken har uttrykt bekymring for konkurransevilkårene i tannhelsesektoren.

– Jeg tar på alvor arbeidsgivernes bekymring for ulike konkurransevilkår i bransjen. Vi skal gjøre vårt til at flest mulig virksomheter blir tariffbundet, men det kan ikke være slik at hvis ikke alle vil, så kan ingen gå foran. En tariffavtale er en sentral del av den nordiske samarbeidsmodellen. Den har bidratt til at vi har et arbeidsliv som skårer høyt på innovasjon, lavt på konflikt på arbeidsplassen og høyt på positive bidragsyttere til gode økonomiske resultater over tid. En tariffavtale gir dessuten en AFP-ordning som er en del av det totale pensjonstilbudet som består av folketrygd, tjenestepensjon og AFP. Dette vil bidra til å gjøre det mer attraktivt å jobbe i bransjen – både for tannhelsesekretærene og for tannlegene, sier Aune.

For å lykkes mener Aune at tannhelsesekretærene selv må ta et stort ansvar.

– Skal Parat og ThsF få til gode tariffavtaler, er vi avhengig av arbeidsgiversiden, men vel så mye av en større erkjennelse blant våre medlemmer om behovet for endring. For å få en tariffavtale til å virke i praksis må den tas i bruk ute i virksomhetene. Da må medlemmene selv være aktive brukere, stille krav og delta i jevnlig møter med arbeidsgiver. Medlemmer som tror at alle forhandlinger foregår sentralt, har misforstått. Den som vil ha endringer må bidra, sier Aune.

## Hva er en tariffavtale?

En tariffavtale er en avtale mellom en arbeidsgiver eller arbeidsgiverorganisasjon på den ene siden og en ansatt eller fagforening på den andre siden. Avtalen regulerer lønns- og arbeidsvilkår og andre forhold som er viktig på den enkelte arbeidsplass. De aller fleste tariffavtaler, og alle de Parat har partsforhold i, inneholder en hovedavtale i tillegg til selve tariffavtalen. Alle Parats tariffavtaler har fellesordningene avtaletfestet pensjon (AFP) og sluttvederlag som en del av avtalen.

Mønsteravtalen for tannhelsesekretærer er ingen tariffavtale. Denne avtalen forplikter ikke arbeidsgiveren til å overholde innholdet i avtalen, avtalen er i praksis kun retningsgivende for bransjen. Det er en avtale arbeidstakerne forventer at arbeidsgiverne bruker, men som arbeidsgiverne kun bruker hvis de selv ønsker det. Det ligger med andre ord ingen forpliktelser i denne avtalen.

# Nye tariffavtaler i privat ta

**Etter streiken blant tannhelsesekretærene i Trondheim skal nå tannlegeforeningen utarbeide felles forslag til tariffavtaler for sine medlemmer. De ser samtidig mange positive sider ved AFP-ordningen som vil bli anbefalt innført for tannleger og ansatte.**

Av: Trygve Bergsland

Generalsekretær i Den norske tannlegeforening Richard Næss sier de må erkjenne at de manglet kunnskap om den nye AFP-ordningen.

– Tannlegeforeningen har ikke hatt mye oppmerksomhet på AFP i privat sektor. Den har knapt vært etterspurt blant våre medlemmer. Når Parat og ThsF nå har satt saken på dagsordenen gjennom konflikten ved Colosseumklinikken i Trondheim, ser vi at AFP kan være interessant å ta i bruk for flere i vår bransje, sier Næss.

## Positiv til AFP

Tannlegeforeningen har solgt og forlatt sin gamle villa på Frogner i Oslo, nå er hele administrasjon plassert i toppetasjen i Haakon VII's gate 6 og Richard Næss forteller om hvordan de opplevde streiken i Trondheim.

– Colosseumklinikken søkte første gang råd hos oss i slutten av oktober og de ønsket vel at vi skulle «overta» konflikten. En konflikt som rammet medlemmer, vår anseelse og vårt omdømme. Det var steile fronter mellom partene og utgangspunktet for å finne en felles løsning på det tidspunktet var vanskelig. Vi var første gang i kontakt med Virke i november og tok senere en meklerrolle som gav mye av grunnlaget for løsningen som kom 13. desember, sier Næss.

Næss sier ledelsen i Colosseumklinikken var redd for en konkurransevidning som var til skade for dem ved at de kunne

bli påført kostnader som andre i samme bransje kunne slippe.

– I dag ser vi positivt på AFP-ordningen og ser at dette i noen tilfeller kan være et av flere konkurransefortrinn i kampen om å ansette gode medarbeidere. Når det gjelder konflikten i Trondheim dreide den seg om opprettelse av en lokal tariffavtale med AFP. I Mønsteravtalen har det siden slutten av 80-tallet stått at dersom avtalen lokalt gis status av tariffavtale så gjelder reglene for AFP, sier Næss.

## Samarbeid og felles løsninger

Det er ikke bedriftene, men tannlegene selv som er medlem av Tannlegeforeningen.

– Vi ser en klar endring i privat sektor med større driftsenheter og kjededrift, der tannlegene, som er våre medlemmer, kan komme til oss med problemstillinger både som arbeidsgiver og arbeidstager – dette kan by på noen utfordringer jeg tror vi skal være i stand til å takle. Eksempler på andre profesjoner som har lignende utfordringer er blant annet veterinærer og arkitekter.

Tannlegeforeningen, Virke, Fagforbundet og Parat (ThsF) har satt ned et partssammensatt utvalg som skal utarbeide nye retningslinjer for felles avtaler i vår bransje.

– I diskusjonene og planleggingen fremover vil alle aktørene i bransjen være med. Et resultat kan bli én anbefalt tariffavtale med AFP og én mønsteravtale som vil ha det samme innholdet, med der kun



# Tannhelse



tariffavtalen inneholder tariffbegrepene og vil inneholde krav om AFP-tilknytning.

## **Bedre pensjon dekker også tannlegene**

Målet er ifølge Næss å komme frem til en tariffavtale med AFP som Tannlegeforeningen skal anbefale overfor sine medlemmer.

– Vi vil gi råd til enkeltmedlemmer i forhold til hva som er lønnsomt i deres virksomhet. Slik vi ser det vil AFP-ordningen være en gulrot også for tannlegene og må sees i sammenheng med lønn. Ordningen er gunstig for mange ansatte tannleger, også for tannleger som er ansatt i et selskap de selv eier. Staten tar en tredel av regningen, men hver enkelt må vurdere nytten i forhold til regelverket for AFP. Som eksempel må det være et minimum av ansatte i virksomheten som kan nyttiggjøre seg ordningen for at det skal være regningssvarende å melde bedriften inn i ordningen, sier Næss.

Næss sier Tannlegeforeningen før lønnsoppgjøret i 2014 aktivt vil informere og kurse sine medlemmer om tariffbestemmelsene og innholdet i AFP-ordningen.

– Vi vil legge ned et omfattende arbeid på dette området blant annet for å unngå flere konflikter i den form vi var vitne til på Colosseumklinikken før jul, vi ønsker ikke denne type negativ publisitet om yrkesgruppen vår og vi trenger rekruttering til yrket, sier Richard Næss.

# Colosseumklinikken viser vei

**Ledelsen i Colosseumklinikken mener de har fått ufortjent mye negativ omtale under streiken i Trondheim. Nå ønsker de å rydde opp og se fremover. Tariffavtale med AFP skal være på plass i Trondheim i mai og de forbereder seg på at hele bransjen over tid vil få de samme avtalene som nå innføres i Trøndelag.**

Av: Trygve Bergsland

I Akersgata, midt i Oslo Sentrum, ligger kontoret til Colosseumklinikken med åtte ansatte. Gründer av Colosseumklinikken, Gard Lauvsnes og HR-direktør Ragnhild Hauge Waters kan fra møterommet se inn i Stortinget rett over gaten. I motsatt ende av rommet henger en stor flatskjerm som benyttes til å kommunisere med kjedens 26 avdelinger spredt rundt i hele landet.

Gard Lauvsnes er nøye med å presisere at tariffavtalen med AFP som nå innføres kun omfatter deres avdeling i Trondheim, samtidig tror han resten av bransjen ikke har noe annet valg over tid enn å følge etter det som er oppnådd i trøndernes hovedstad.

– Avtalen i Trondheim, som skal være på plass 1. mai, gjelder assistenter og tannhelsesekretærene, sier Lauvsnes som i dag har et litt annet syn på AFP-ordningen enn han hadde i september i fjor.

## Nye forhandlinger mot 2014

Hvordan behandlingen av tariffavtaler med AFP skal behandles i de andre Colosseumklinikkene vil ifølge Lauvsnes avhenge av resultatet av de forhandlinger Parat og tannlegeforeningen kommer frem til for tariffoppgjøret i 2014.

– Økonomi er viktig for oss akkurat som for alle andre aktører i norsk tannhelse. For meg er det derfor avgjørende at ekstra kostnader gjennom en AFP-ordning ikke ensidig blir belastet Colosseumklinikken,

men blir en bransjestandard som gjelder de fleste virksomheter innenfor tannhelsesektoren, sier Lauvsnes.

## Konfliktløsning

Lauvsnes tror Parat og ThsF valgte Colosseumklinikken som streikearena på grunn av størrelsen og deres ledende rolle innen kjededrift av tannhelseklinikker.

– Streik over så lang tid er skadelig for alle parter og vi jobbet aktivt både mot klinikken i Trondheim og de andre klinikkene rundt i landet for å begrense skadevirkningene. Så snart streiken var avsluttet samlet vi hele Trondheimsteamet til et felles møte der Parat også var til stede. Her åpnet vi opp for at alle skulle få si sin mening og gi uttrykk for sin frustrasjon. Vi må erkjenne at dette er vanskelig, og at mange tannleger føler at de ble utsatt for et svik, noe som ikke blir reparert over natten, sier Lauvsnes.

Gründeren tror tannleger og ledelsen i tannhelsesektoren har for liten erfaring med konfliktsituasjoner.

– Vår bransje har på mange måter vært beskyttet og det har vært få åpne konflikter mellom arbeidsgiver og arbeidstager. Sett i ettertid kunne kanskje denne streiken vært unngått dersom partene hadde brukt mer tid på samtaler i forkant og hatt større forståelse av innholdet i dagens mønsteravtale – en avtale mange i bransjen benytter seg av, men med et omfang og innhold de fleste ikke kan nok om, sier Lauvsnes.

## Vil reparere arbeidsmiljøet i Trondheim

Colosseumklinikken har engasjert Assessit i Trondheim som skal bidra til å gjenopprette tilliten og det gode arbeidsmiljøet i Trondheim. Assessit har kompetanse innen blant annet ledelse og organisasjonspsykologi. Målet er å belyse de aktuelle problemstillingene fra ulike perspektiver og få til gode samarbeidsformer.

– Assessit har allerede gjennomført en samtale med alle ansatte og vil ha ytterligere en til to samlinger som skal forbedre samarbeidsklimaet, en prosess som skal være avsluttet i løpet av februar–mars, sier Ragnhild Hauge Waters.

Waters sier det ikke vil være unaturlig å melde seg inn i arbeidsgiverforeningen Virke, men at dette ikke er aktuelt for øyeblikket.

– Det vil ikke være unaturlig for oss på sikt å melde oss inn i en arbeidsgiverforening, samtidig liker vi ikke byråkrati. Vi har en pragmatisk holdning til utviklingen. Vi har kun ti ansatte i administrasjonen, mens det er omtrent 550 ansatte ute i klinikken. Lite byråkrati gir en effektiv organisasjon der vi ønsker å løse de fleste saker ute på den enkelte klinikk, sier Waters.





Gründer av Colosseumklinikken,  
Gard Lauvsnes og HR-direktør  
Ragnhild Hauge Waters

**Virke er en hovedorganisasjon** for arbeidsgivere og representerer mer enn 16 000 virksomheter med mer enn 200 000 ansatte fra en rekke ulike bransjer, også innen tannhelse.

**Arbeidet til Virke** er å gi råd til bedriftene om juridiske spørsmål og spørsmål knyttet til ledelse (HR), og de utgir ulike analyser basert på bransjespesifikke spørsmål. **Virke jobber** også med å påvirke politikere og politiske prosesser.

**Virke er part** i hovedavtalen som utgjør del en av alle tariffavtaler. Hovedavtalen omhandler bestemmelser om samarbeid på arbeidsplassen, tillitsvalgte og arbeidsgiver sine rettigheter og plikter. Dette er en hovedavtale som legges til grunn når det opprettes tariffavtale på den enkelte arbeidsplass. Denne hovedavtalen er inngått mellom Parat og Den Norske Tannlegeforening. Virke er også part i mange ulike tariffavtaler, noen er generelle, andre er bransjespesifikke. Felles for alle avtalene er at de inneholder fellesordningene «Avtalefestet pensjon» og «Sluttvederlagsordningen». Mønsteravtalen forhandles av Virke (sammen med Tannlegeforeningen), men de representerer ikke den reelle arbeidsgiveren (tannlegene eller klinikkene) og er derved ikke part i avtalen.

## Tannhelsesekretær

Voksen, fleksibel tannhelsesekretær i 75 prosent stilling søkes til hyggelig, innarbeidet praksis på Grünerløkka i Oslo.

Oppstart i mai 2013, eller etter avtale.

### Søknad sendes:

Tannlege Hermansen AS, Helgesensgt. 21, 0553 Oslo eller e-post [paelherm@online.no](mailto:paelherm@online.no).

Ring for nærmere opplysninger på telefon 22 37 88 76.

# Usikkerhet om AFP-ordningen

**Under streiken blant tannhelsesekretærene i Trondheim ble det hevdet at avtalefestet pensjon (AFP-ordningen) er under politisk diskusjon, og at det er stor usikkerhet knyttet til størrelsen på fremtidige kostnader. Dette tilbakevises fra pensjonsekspert i Parat, Andreas Moen, som hevder det ikke finnes noe grunnlag for usikkerhet knyttet til AFP.**

Av: Trygve Bergsland



Forhandlingsleder i Parat, Kjell Morten Aune, har regnet på hvor stor kostnad en AFP-ordning er for arbeidsgiver.

– En tannhelsesekretær i 100 prosent stilling med autorisasjon og ti års praksis, vil ha en tarifflønn på 361 800 kroner i året. AFP-kostnaden for dette vil i 2013 utgjøre 7236 kroner i året eller 603 kroner i måneden. Det er et beløp ingen bør la seg skremme av, mener Aune.

#### **Fakta om AFP-ordningen**

Advokat i Parat, Andreas Moen, har spesialisert seg på pensjonsspørsmål og mener det ikke er noen grunn til å hevde usikkerhet knyttet til AFP-ordningen i privat sektor.

– AFP-ordningen vi har i dag er tilpasset ny folketrygd og er gjort gjeldende fra 1. januar 2011. Ordningen er lovfestet i AFP-tilskottsloven som ble vedtatt i 2010. Premien for AFP er fra 1. januar 2013 to prosent av samlet utbetalt lønn og det vil være en moderat økning i premien frem til 2015. Premien er i

tråd med den utvikling partene i arbeidslivet og regjeringen tidligere har varslet. AFP-ordningen skal evalueres i 2017, opprinnelig var det snakk om 2019, men dette er fremskyndet. Det er imidlertid ikke noe dramatisk eller spesielt ved en slik evaluering. Eksempelvis foregår det en evaluering av folketrygdreformen fram mot 2018, uten at det dermed er sannsynlig at folketrygden vil bli vesentlig endret. Staten bidrar med et tilskudd til AFP-ordningen med 1/3 av pensjonen. Dessuten dekker staten kompensasjonstillegget. Dette bidrar til at AFP-ordningen er en gunstig pensjonsordning for bedriftene sammenlignet med obligatorisk tjenestepensjon, sier Andreas Moen.

#### **NHO mener flere bør omfattes av pensjonsordningen**

Ifølge årsrapporten til Fellesordningen for AFP er i dag 700 000 arbeidstakere omfattet av denne ordningen. Direktør for arbeidslivspolitik i NHO, Svein Oppegaard, mener AFP-ordningen bør omfatte alle arbeidstakere, ikke bare de som er omfattet av en tariffavtale.

– Det er en kostnadsøkning på AFP-ordningen på 0,6 prosentpoeng fra 2011 til 2013, og som vil stige ytterligere frem til 2015. Deretter vil kostnaden flate ut. NHOs standpunkt er at vi ved evalueringen i 2017 må diskutere om ordningen skal omfatte alle arbeidstakere. Så lenge staten bidrar med så mye av kostnaden som de gjør i dag, virker det urimelig at ikke alle arbeidstakere skal nyte godt av denne pensjonsordningen, sier Svein Oppegaard.



# Gigant

## i norsk tannhelse

**Colosseumklinikken omsetter for omtrent 550 millioner kroner gjennom 26 tannklinikker i Norge, Sverige og Danmark. I Norge sysselsetter selskapet omtrent 300 personer i ulike ansettelsesforhold.**

Av: Trygve Bergsland

Colosseumklinikken er organisert gjennom en omfattende selskapsstruktur med Caesar International Holding AS på toppen.

### Vil bli større

Lauvsnes mener de i dag har en markedsandel i Norge på mellom fem og seks prosent av et totalt potensial på 15 til 20 prosent på lang sikt.

– Hovedvekten av videre vekst tror vi vil skje i Sverige, selv om vi i dag er størst i Norge. For å få lønnsomhet er vi avhengig av relativt store praksiser med resultatmarginer på minimum 10 prosent.

### Kompetanse

Gard Lauvsnes viser til en rekke fordeler ved kjededrift og størrelse.

– Driftsmessig er vi opptatt av å ha sentrale og moderne lokaler. For å få lønnsomhet må vi ha ti behandlingsrom eller mer på hver klinikk som etableres. Det betyr at vi konsentrerer oss om de største byene her i landet og ikke vil kunne etablere oss på mindre steder. Gjennom kjededrift får vi mer ut av markedsføringsen og vi kan selv drive videreutdanning gjennom Colosseum Academy som har sine kurslokaler på Lillestrøm. Her har vi totalt 1600 kvadratmeter til disposisjon fordelt på alle typer tannbehandling i tillegg til undervisningslokaler, sier Lauvsnes.

Lauvsnes sier at videreutdanningen konsentreres mye på hygiene, livredding, føring av timebok, HMS, kjeveortopedi, service, nye produkter og estetikk. Det har også vært gjennomført kurs i anestesi og røntgen.

### To dominerende eiere

Strukturen i oppbyggingen av Colosseumklinikken (se illustrasjon) viser at Rikke Overgaard sitter som leder av selskapet som eier de norske klinikkene, og Gard Lauvsnes, som selv er tannlege, sitter i styret. Lauvsnes er representert i alle selskapskonstellasjoner oppover i systemet og er eier gjennom Vallegaard Invest AS. Den andre store eieren av Colosseumklinikken er IK Investment Partners. IK Investment Partners er et såkalt privat equity-fond.

### Skepsis blant flere tannleger

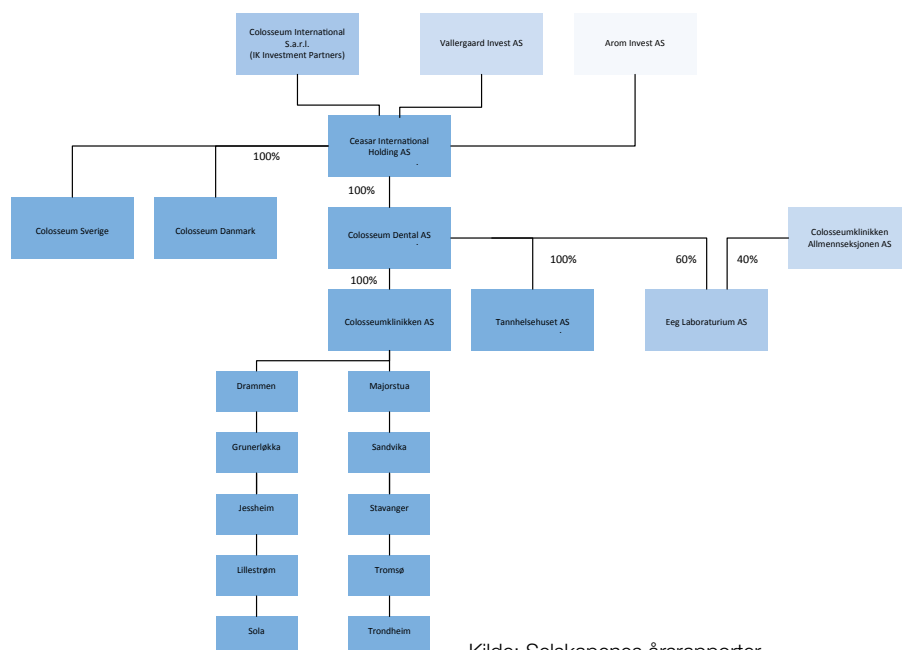
Colosseumklinikken er i dag den eneste aktøren på markedet som satser stort på kjededrift.

Enkelte tannleger har uttrykt frykt for oppblomstringen av kjeder og Edgar Hundsnes, som er leder av Praksiseierforeningen, har stilt spørsmål om tannlegene har noe å frykte fra tannlegekjedene i form av at de tømmer markedet for tannleger og senker prisene på tannlegetjenester.

### Ny kjedeetablering i Norge

I tillegg til de eksisterende Colosseumklinikken kan det se ut som om «Smile Norge» nå er i ferd med å danne en lignende kjede. De som står bak er Trond-Egil Korsmo og Gunnar Skaar. Tilsvarende gruppering i Sverige er organisert gjennom Smileco Group AB som driver 15 klinikker med en samlet omsetning på omtrent 300 millioner svenske kroner. På samme måte som Colosseumklinikken i Norge, viser resultatene frem til i dag store underskudd.

### Selskapsstruktur



Kilde: Selskapenes årsrapporter

# Ny seier i retten for kvikksølvskade

**Gulating lagmannsrett avsa 18. januar i år en dom der tannhelsesekretær Bertha Regine Serigstad (72) vant over NAV. Retten slår fast at hun har vært utsatt for kvikksølveksponering og har en yrkessykdom.**

Av: Trygve Bergsland

Saken til Bertha Regine Serigstad ble ført i Gulating lagmannsrett av Fagforbundets advokat Anne-Gry Rønning-Aaby og LO-advokat Lars Olav Skårberg.

– Lagmannsrettens dom er prinsipiell og viktig, sier Rønning-Aaby i en pressemelding fra Fagforbundet.

## **Bred enighet bland de sakkyndige**

Lagmannsretten skriver at kvikksølv er et farlig stoff som kan medføre ulike symptomer og skader. De slår fast at arbeidet som tannhelsesekretær, i perioden hvor det ble brukt mye kvikksølv, har medført

helseskader der noen er blitt skadet og retten legger til grunn bred enighet om at personer som utsettes for langvarig kvikksølveksponering kan få varige helseskader.

Sakkyndige vitner sier at «Kvikksølv er den store imitatoren», og at «det typiske for kvikksølvskade er at det ikke er typiske symptomer». Professor Bjørn Hilt fra St. Olav hospital i Trondheim, professor Bente Moen ved Universitetet i Bergen, overlege Britt Grethe Randem, overlege Wenche Sigrunn Røysted og tidligere

avdelingsoverlege Sverre Langård ble ført som vitner i saken.

## **Høyesterett**

Advokat Øyvind Vidhammer i firmaet Simonsen Vogt Wiig sier avgjørelsen er gledelig og han håper staten anker til Høyesterett.

– En bekreftelse fra Høyesterett, lik resultatet i lagmannsretten, vil kunne få betydning for andre lignende saker. Det vil også kunne medføre ny behandling av saker der tannhelsesekretærer tidligere har tapt i trygderetten, sier



Vidhammer som fører denne type saker for Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF).

#### **Mener Trygderetten må endre praksis**

Vidhammer mener dommen viser at Trygderettens rigide tilnærming til hvilke kriterier som må være oppfylt for å få godkjent en kvikksølvskade som yrkesskade er feil.

– Trygderetten krever i dag helt spesifikke symptomer og dokumentasjon på at sykdommen inntraff i samme tidsrom som selve eksponeringen fant sted. Lagmannsretten derimot legger til grunn at det ikke kan kreves spesifikke symptomer

som utelukker eller bekrefter kvikksølvforgiftning. Retten mener spørsmålet må baseres på en totalvurdering av symptomer og om disse samlet gir et sykdomsbilde som kommer fra kvikksølvforgiftning. Retten mener også at det ikke foreligger vitenskapelig dokumentasjon for hvilken tid og hvilket nivå som skal til av langvarig eksponering av kvikksølv for at det kan føre til skade. Effekten vil tvert imot være avhengig av eksponeringsnivå og tidsrommet for eksponering, noe som kan variere fra person til person, sier Vidhammer.

Gulating lagmannsrett har en annen tilnærming til problemstillingen enn hva NAV og Trygderetten legger til grunn.

– Vitneforklaringene for lagmannsretten viser at store deler av det arbeidsmedisinske miljøet ikke stiller seg bak en slik praksis som NAV og Trygderetten i dag benytter, sier Øyvind Vidhammer.

**Tillitsvalgte og landsmøtedeltagere kan se frem til noen hektiske og spennende dager når Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF) først arrangerer sitt tredje landsmøte 19. og 20. mars og som fortsetter med fagkonferanse 20. og 21. mars.**

# Landsmøte og fagkonfe

Delegater til landsmøtet består av medlemmer fra privat, kommunal og statlig sektor i tillegg til Spekter. Alle disse gruppene har hver for seg valgt sine representanter fordelt på fylker og antall medlemmer.

### **Nytt landsstyre skal velges for tre år**

All aktivitet er lagt til hotell Clarion Hotel Royal Christiania som ligger midt i Oslo sentrum. Landsmøtet skal behandle beretning for de siste tre årene, forbundets økonomi, strategisk plan frem til neste landsmøte i 2016 og det skal velges nytt landsstyre bestående av ti medlemmer.

På den etterfølgende konferansen kan deltagerne se frem til foredrag og diskusjon om blant annet kvaliteten på dagen tannhelsesekretæruddanning, mulighetene

for videreutdanning og resultatene etter fjorårets tilsyn i tannhelsetjenesten som ble utført av Arbeidstilsynet.

### **Visjon og fire hovedmål**

ThsFs visjon er å være en synlig og likeverdig aktør i nasjonal tannhelse.

– For å oppnå dette har forbundet satt seg fire hovedmål, hver med noen punkter som vi ønsker å være gode på. Det første hovedmålet er knyttet til visjonen og er forbundets evne til å påvirke og å være premissleverandør. Her vil politisk arbeid, nettverksbygging, forhandlingsposisjon og markedsføring av yrket og egen organisasjon være punkter som er viktige, sier leder av ThsF Gerd Bang-Johansen.

Et annet hovedmål er kompetanseutvikling og rekruttering til yrket.

– Skal forbundet lykkes må medlemmene selv kunne beskrive hvilken kompetanse de ønsker å utvikle videre og hvordan dette skal gjøres. Arbeidsmiljø og lønn er et viktig område for en arbeidstakerorganisasjon der lønnsutviklingen i faget og opplæring i HMS løftes frem som et av hovedmålene. For å lykkes med de mål ThsF setter seg må driften av organisasjonen ha en kompetent ledelse, kunne utvikle seg i forhold til de krav medlemmene stiller og løpende følge opp viktige saker enkeltmedlemmer og grupper av medlemmer krever svar på. Alle medlemmer skal oppleve at de blir ivaretatt, sier Gerd Bang-Johansen.

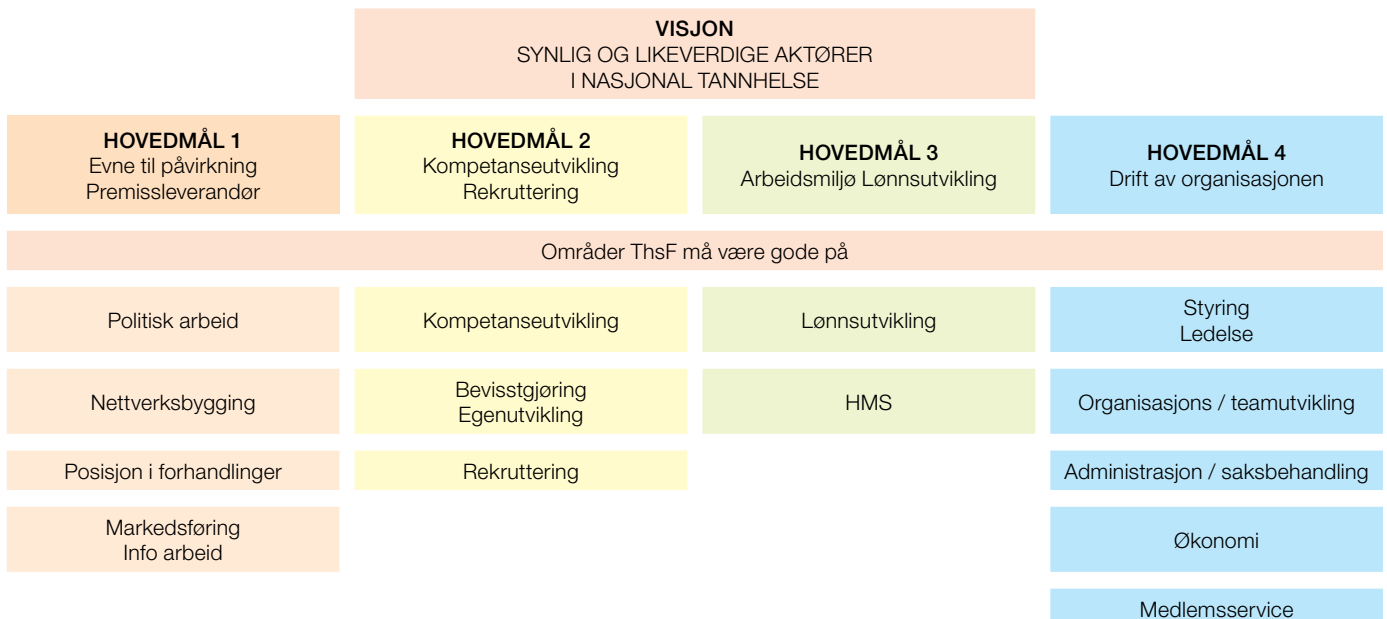




Styret i ThsF har i den siste tre-års perioden bestått av: Leder: Gerd Bang-Johansen, nestleder Anne-Gro Årmo, sekretær Lise Ainer Bjørklund og styremedlemmene: Anita Opdahl, Region Nord, Laila Aas Dyrøy, Region Midt, Ranveig Eidnes, Region Vest, Gina Rigmor Grønlie, Region Sør, Borgny Mo Nybakk, Region Øst, Ragnhild Reppen, Privat og Unni Straumsnes, Stat.

# ranse i mars

## Målstruktur for strategisk plan



# LAST NED VÅR NYE APP



PARAT NÅR DU TRENGER DET

# ThsF kongressen 2013

## «Ikke uten min tannhelsesekretær»

Meld deg på nå

### Program

- 09.00 Åpning ved Gerd Bang-Johansen
- 09.10 Snurpere ved Torleif Lundqvist
- 11.00 Pause
- 11.30 Yrkesskade, yrkeshygiene og allergier ved Ulf Ørtengren
- 12.30 Lunsj
- 13.30 Strålevern ved Gerald Torgersen
- 14.30 Pause
- 14.45 Hygiene og smittevernrutiner ved May-Helen Losoa Forsberg
- 16.15 Slutt

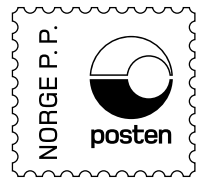
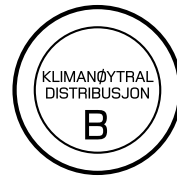
**Sted:** Clarion hotel Royal Christiania, Oslo

**Dato:** 4. juni 2013

**Mingling:** 3. juni klokken 19.00

**For mer informasjon og elektronisk påmelding, se: [www.thsf.no](http://www.thsf.no)**

Returadresse:  
Parat  
Boks 9029 Grønland  
0133 OSLO



# IKKE LA YS INNBO GÅ DEG HUS FORBI

**85 000**  
medlemmer har  
kjøpt YS Innbo



YS Innbo er Gjensidiges beste innboforsikring og blant markedets aller rimeligste. Gjør du boligen tryggere kan du få enda lavere pris. Og du, ID-tyverisikring er selvsagt inkludert i YS Innbo.

**Bestill YS Innbo på telefon 03100 eller på [gjensidige.no/ys](https://gjensidige.no/ys).**

